26/03/26
CR

Ministerie van Financiën

TER BESLISSING
Aan
de staatssecretaris van Financiën

Directoraat-Generaal voor Fiscale Zaken
Directie Verbruiksbelastingen, Douane en Internationale aang.

Persoonsgegevens

nota

Toezegging inzake verbruiksbelasting alcoholvrije dranken CD fiscaliteit

Datum
12 maart 2026

Notanummer
2026-0000091456

Bijlagen
1. Aangepaste brief TK
2. Aangepaste brief EK
3. Versie wijzigingen bijhouden
4. Schematisch overzicht

Aanleiding

Tijdens het Commissiedebat fiscaliteit d.d. 11 maart 2026 heeft u toegezegd de Kamer te informeren of de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken naar een gedifferentieerde verbruiksbelasting op basis van het suikergehalte van de drank (hierna: gedifferentieerde verbruiksbelasting) zou kunnen meelopen met het Belastingplan 2027. De woordvoerders van de VVD en de BBB hebben hiernaar gevraagd (zie verder hierover onder het kopje politiek bestuurlijke context). Wij adviseren u bij de Kamer aan te geven dat een keuze over de gedifferentieerde verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken wordt betrokken bij de suikerbelasting op voeding die is aangekondigd in het coalitieakkoord en dus niet zal meelopen met het Belastingplan 2027. Dit onderwerp komt tevens aan bod in de inwerksessie gezondheid op maandag 30 maart.

Beslispunten

- Bent u ermee akkoord om de voorgestelde passage over de planning inzake de gedifferentieerde verbruiksbelasting toe te voegen aan beide Kamerbrieven (Tweede Kamer en Eerste Kamer)? Zo ja, dan verzoeken wij u de bijgevoegde Kamerbrieven te ondertekenen.
- Graag uw akkoord voor het openbaar maken van de nu voorliggende nota, conform de beleidslijn Actieve openbaarmaking nota's. Omlijnde delen worden voorafgaand aan openbaarmaking onzichtbaar gemaakt.

Bespreken op 30-3 wil andere opzet: tempo & daadkracht & verstandig

Kernpunten

- Wij adviseren u de keuze over de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken **in samenhang** te maken met keuzes omtrent de inrichting van een suikerbelasting op voeding. De belangrijkste redenen hiervoor zijn:
- Ten eerste wordt op dit moment onderzoek gedaan naar de vormgeving van de suikerbelasting op voeding, zoals aangekondigd in het coalitieakkoord. De belangrijkste uitgangspunten hierbij zijn dat de belasting 1) een positief effect moet hebben op de gezondheid, 2) uitvoerbaar moet zijn voor zowel belastingplichtigen als de uitvoerder van de belasting en 3) de voorziene budgettaire opbrengst van € 900 mln. structureel moet opleveren.
- Het onderzoek naar de vormgeving van de suikerbelasting op voeding bespreken wij met u tijdens de inwerksessie gezondheid op 30 maart as.

- Bij de vormgeving van de suikerbelasting op voeding wordt ook gekeken naar een mogelijke **combinatie** met alcoholvrije dranken. Bekeken wordt bijvoorbeeld of het voor de hand ligt om één systeem op te zetten. Gelijktijdige besluitvorming op de twee onderwerpen (voeding en alcoholvrije dranken) ligt daarom voor de hand.
- Ten tweede geldt naast deze inhoudelijke reden ook een **budgettaire reden** om de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken niet al in komend Belastingplan te wijzigen.
- Als de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken komend Belastingplan wordt gerealiseerd, geldt dat de Douane (de uitvoerder van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken) zal moeten starten met de systeemwijziging die daarvoor nodig is.
- De Douane heeft aangegeven dat het uitvoeren van deze systeemwijziging 12-24 maanden in beslag zal nemen, nadat het wetsvoorstel door beide Kamers is aangenomen. De daadwerkelijke voorbereidings- en realisatieperiode is afhankelijk van complexiteit van de uiteindelijke wetgeving en de ruimte in het portfolio van de Douane. Beide aspecten kunnen pas goed worden bepaald bij de Uitvoeringstoets op het uiteindelijke wetsvoorstel.
- Wie de uitvoerder wordt van de suikerbelasting op voeding, moet nog worden besloten.
- Als de Douane ook deze gaat uitvoeren, zal de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken ervoor zorgen dat naar verwachting **pas later** aan de uitvoering van de suikerbelasting op voeding kan worden toegekomen.
- Ook de uitvoering van de suikerbelasting vergt namelijk een (omvangrijke) structuurwijziging die eveneens minstens 12-24 maanden zal kosten. Dit terwijl met de suikerbelasting op voeding een **opbrengst van € 900 mln. gepaard gaat**. Bij latere inwerkingtreding komt deze opbrengst in gevaar.
- Verder geldt dat partijen uit de Kamer aandringen op omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken, maar tegelijkertijd **verdeeld zijn** over **de keuzes daarvoor en de implicaties van die keuzes**. Dit is verder toegelicht onder het kopje politiek bestuurlijke context.
- Tot slot een praktisch punt: het **tijdspad** voor het opnemen van wetgeving ten behoeve van een gedifferentieerde verbruiksbelasting in het Belastingplan 2027 zou **zeer krap** worden. Op dit moment is de voorbereiding voor de voorjaarsbesluitvorming 2026 al afgerond. Ook het opstellen van wetgeving en het voldoende consulteren daarvan (zowel bij de uitvoerder als bij burgers en andere stakeholders via bijvoorbeeld internetconsultatie) kost tijd. Dit terwijl de deadline voor het aanleveren van wetgeving al snel is: 18 mei 2026.

Voorgestelde passage in brief

- Voorgesteld wordt in de brief de volgende passage op te nemen:

"Verder heb ik tijdens het Commissiedebat Fiscaliteit van woensdag 11 maart 2026 toegezegd uw Kamer te informeren of ik voornemens ben de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken aan te passen in het Belastingplan 2027. Dit is niet het geval. Ik licht dit graag toe.

Uit onderzoek van maart 2026 blijkt dat de helft van de jongeren wekelijks gemiddeld 90 suikerklontjes binnenkrijgt via alcoholvrije dranken.[1] Het effect hiervan op de gezondheid van jongeren is groot. In het coalitieakkoord heeft het kabinet dan ook aangekondigd ongezonde keuzes onaantrekkelijker te willen maken.[2] Om dat te bereiken, werkt het kabinet onder meer aan een suikerbelasting op voeding. Momenteel wordt onderzocht hoe deze suikerbelasting zo effectief en uitvoerbaar mogelijk kan worden vormgegeven. Hierbij betrekt het kabinet ook de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken naar een gedifferentieerde verbruiksbelasting. Het kabinet kijkt bij het vraagstuk naar het verbeteren van de gezondheid dus zowel naar voeding als naar alcoholvrije dranken.

De reden waarom het kabinet beide onderwerpen tezamen bekijkt, is allereerst inhoudelijk: onderzocht wordt op welke manier de suikerconsumptie zo effectief mogelijk kan worden verminderd en welke rol zowel voeding als alcoholvrije dranken daarbij spelen. Ten tweede is de uitvoerbaarheid van een toekomstige belasting van belang. Voor zowel een suikerbelasting op voeding als voor een gedifferentieerde verbruiksbelasting geldt dat de belasting die uiteindelijk komt te gelden, uitvoerbaar moet zijn voor zowel de belastingplichtigen als voor de uitvoerder van de belasting. Voor beide belastingen geldt dat sprake is van een structuurwijziging bij de (toekomstige) uitvoerder en dat moet worden bekeken hoe deze kan worden ingepast in de IV-portfolio's. Het is mogelijk dat hierbij prioriteiten moeten worden gesteld. Ook in dat kader is integrale behandeling van beide onderwerpen nodig. Ook spelen (vergelijkbare) afbakeningskwesties en is het effect van beide belastingen op de prijzen in de supermarkt relevant. Deze aspecten verdienen zorgvuldige en integrale afweging.

Voor de zomer wordt uw Kamer per brief geïnformeerd over de relevante aspecten en afwegingen op dit onderwerp. Het kabinet waarborgt hierbij ook de betrokkenheid van stakeholders, zowel vanuit de gezondheidswetenschap als vanuit de voedingsindustrie. Verder werkt het kabinet toe naar wetgeving. Deze zal in 2027 worden aangeboden aan uw Kamer."

Toelichting

- Met de Kamerbrieven die klaar staan voor verzending naar beide Kamers wordt voldaan aan een drietal toezeggingen die uw voorganger heeft gedaan.
- De toezeggingen zien op het verschaffen van extra informatie op drie punten in de discussie over de omzetting naar een gedifferentieerde verbruiksbelasting. Het gaat om 1) een actualisatie naar aanleiding van de maatregel "vleugje zuivel" in het Belastingplan 2026, 2) een toelichting op de uitvoeringsgevolgen, in het bijzonder ten aanzien van een belasting op basis van toegevoegd suiker en 3) een toelichting op de wijze waarop enkele genoemde gezondheidsonderzoeken worden beoordeeld door het kabinet.
- Met de voorgestelde passage komt u ook tegemoet aan de toezegging die u heeft gedaan bij het Commissiedebat fiscaliteit van woensdag 11 maart

[1] Pepping, R., Waterlander, W., Groot-Sluijsmans, B. *et al.* Sugar-sweetened beverages: consumption, purchasing behaviour, and opinions about policy measures in a nationally representative panel of Dutch secondary school adolescents. *BMC Public Health* (2026). https://doi.org/10.1186/s12889-026-26557-4.
[2] Coalitieakkoord 30 januari 2026: *Aan de slag, bouwen aan een beter Nederland.*

2026. Hierbij heeft u toegezegd de Kamer te informeren of de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken naar een gedifferentieerde verbruiksbelasting op basis van het suikergehalte van de drank (hierna: gedifferentieerde verbruiksbelasting) zou kunnen meelopen met het Belastingplan 2027.
- Tijdens de introductiesessie Gezondheid die op 30 maart 2026 plaatsvindt, wordt u bijgepraat over zowel de omzetting van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken als de acties voor het opzetten van een suikerbelasting op voeding.

Communicatie
Deze nota en de Kamerbrieven zijn afgestemd met uw woordvoerder.

Politiek/bestuurlijke context
- Relevant is dat vanuit beide Kamers regelmatig wordt verzocht om de huidige verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken om te zetten naar een gedifferentieerde verbruiksbelasting op basis van het suikergehalte van de drank. Echter geldt dat de verschillende partijen verschillende standpunten hebben voor wat betreft het scenario dat daarbij de voorkeur verdient.
- Bij verschillende partijen (VVD, BBB, CU) bestaat de wens om categorieën alcoholvrije dranken van de belasting uit te zonderen (bijvoorbeeld pure sappen en dranken zonder toegevoegd suiker), maar is tevens de tendens dat hogere tarieven voor de nog wel belaste dranken ongewenst zijn.
- De twee voorgaande kabinetten hebben beiden aangegeven dat een keuze over de omzetting, vanwege de impactvolle keuzes en de toenmalige demissionaire status van de kabinetten, aan de Kamer was. Dit heeft niet tot een keuze geleid.
- Bij de discussie over de omzetting gelden dilemma's. Deze zijn weergegeven in het schematisch overzicht opgenomen in bijlage nr. 4.
- Uit het overzicht komt onder andere naar voren dat hoe meer alcoholvrije dranken worden uitgezonderd, hoe hoger de tarieven worden voor de nog wel belaste dranken.
- Uit een woordvoerdersoverleg is gebleken dat partijen als BBB en VVD veel voelen voor het uitzonderen van bepaalde categorieën dranken van de verbruiksbelasting. Tegelijkertijd zijn deze partijen er sterk op tegen dat de tarieven voor de nog wel belaste dranken daarmee zullen stijgen.
- Met de motie Erkens[3] is uw voorganger opgeroepen om pure sappen uit te zonderen van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Het uitzonderen van pure sappen kan zowel onder de huidige verbruiksbelasting als onder een gedifferentieerde verbruiksbelasting. Onder de huidige verbruiksbelasting zou de budgettaire derving hiervan € 74 mln. per jaar zijn (bij wijziging per 1 januari 2028).
- Als het uitgangspunt van budgetneutraliteit blijft bestaan, zou dit bedrag moeten worden gedekt door de tarieven voor de overige alcoholvrije dranken te verhogen. Dit lijkt overigens niet de wens van de indieners.
- Daarbij geldt dat pure sappen veel suiker bevatten en dat er dus geen gezondheidsargument is voor het uitzonderen van deze dranken. Dit zou bovendien een staatssteunrisico opleveren.
- In het debat wordt tevens veel gesproken over het alleen belasten van alcoholvrije dranken met toegevoegde suikers. Ook de gevolgen van dit scenario (scenario V) zijn toegelicht in het schematisch overzicht.

[3] Kamerstukken II 2023/24, 36418, nr. 72.

- Bij alle scenario's speelt het vraagstuk rondom de alcoholaccijns. Op dit moment geldt dat het minimumbedrag in de bieraccijns is gekoppeld aan het tarief van de verbruiksbelasting van alcoholvrije dranken. Dit vanuit het volksgezondheidsuitgangspunt dat het onwenselijk is om bier lager te belasten dan fris.
- Als wordt gekozen voor een gedifferentieerde verbruiksbelasting, zal het minimumbedrag van de bieraccijns in alle scenario's stijgen - tenzij ervoor wordt gekozen het voornoemde uitgangspunt dat bier niet lager mag worden belast dan fris, los te laten. Ook op dit onderdeel zitten Kamerfracties niet op een lijn.

Informatie die niet openbaar gemaakt kan worden
Niet van toepassing.